

Hospitalizacja - wiek podeszły

Dyrektor Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego:

Ryszard Majer

Zastępca Dyrektora Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego:

Jolanta Pietrzak

Kierownik Ośrodka Analiz i Statystyki Medycznej:

Mariola Rejda

Kierownik Działu Chorobowości Hospitalizowanej:

Ewa Kucharska

Koncepcja opracowania oraz wykonanie tablic i wykresów:

Renata Guja

Joanna Majka

Aleksandra Pojda

Sonia Riedel

Przy publikacji danych prosimy o podanie źródła

Nasze pokolenie starzeje się, systematycznie ulega zwiększeniu odsetek ludzi starszych, a to z kolei zmusza nas do większego zwrócenia uwagi na aktywność fizyczną tej grupy.

Jednym z celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia jest budowanie jak najlepszych systemów ochrony zdrowia, tak aby osoby starsze mogły się cieszyć pełnią życia, poczuciem bezpieczeństwa i aktywnie uczestniczyć w życiu gospodarczym, kulturalnym, społecznym i politycznym.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć:

- ◆ samotność,
- ◆ chorobę,
- ◆ inwalidztwo,
- ◆ życie w ubóstwie,
- ◆ poczucie nieprzydatności.

Podejścia do pomocy osobom starszym mogą być następujące:

Autonomia – to zachowanie przez nich suwerenności w podejmowaniu decyzji o sposobach życia w starości,

Integracja – zapewnienie starszej generacji warunków do udziału w życiu społecznym,

Opieka – zapewnienie pomocy w razie wynikającego z wieku lub stanu zdrowia ubytku sił fizycznych lub psychicznych,

Organizacja – której zadaniem jest koordynacja działania podmiotów polityki wobec ludzi starszych.

Polityka wobec osób starszych określana jest jako polityka realizacji interesów osób starszych. Dotyczy potrzeb i warunków bytu tej grupy i ma na celu te działania, które w sposób planowy i celowy mają wpłynąć na poprawę sytuacji życiowej. Służy temu system świadczeń związanych z zabezpieczeniem społecznym.

Polityka społeczna zakłada działania na rzecz praw tej kategorii ludzi. Dotyczy to oświaty, kultury, ochrony zdrowia, organizacji czasu wolnego, ochrony pracy ludzi starszych, pomocy obłożnie chorym, pracy socjalnej z osobami w podeszłym wieku, kształtowania odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomocy instytucjonalnej oraz warunków materialnych seniorów.

LUДНОŚĆ W 2005 ROKU
31 XII

	OGÓŁEM			Kobiety			Mężczyźni		
	OGÓŁEM	0-59	60 i więcej	OGÓŁEM	0-59	60 i więcej	OGÓŁEM	0-59	60 i więcej
POLSKA	38157055	31597235	6559820	18453855	15863004	2590851	19703200	15734231	3968969
Śląskie	4685775	3850253	835522	2421969	1924298	497671	2263806	1925955	337851
Podregion częstochowski	537112	435472	101640	278745	216493	62252	258367	218979	39388
Podregion bielski	647522	534286	113236	335790	267887	67903	311732	266399	45333
Podregion centralny	2860582	2342659	517923	1480182	1172058	308124	1380400	1170601	209799
Podregion rybnicko-jastrzębski	640559	537836	102723	327252	267860	59392	313307	269976	43331

Źródło: Opracowano na podstawie danych statystycznych GUS

RUCH NATURALNY W 2005 ROKU

	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
Śląskie	40763	46315	-5552
częstochowski	4485	6002	-1517
bielsko-bialski	6217	6039	178
centralny śląski	24085	29186	-5101
rybnicko-jastrzębski	5976	5088	888

Źródło: Opracowano na podstawie danych statystycznych GUS

Czynnikami wpływającymi na starzenie się społeczeństw jest:

- spadek urodzeń,
- wydłużanie się życia ich obywateli.

Na początku XX wieku przewidywana długość życia noworodka wynosiła poniżej 55 lat, a obecnie wzrosła do przeszło 75 lat. Ocenia się, że już z końcem przyszłej dekady co najmniej 50% pacjentów zgłaszających się do lekarza będzie osobami po 65 roku życia.

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA HOSPITALIZOWANI W SZPITALACH
WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2006**

Współczynnik na 10 tys. ludności

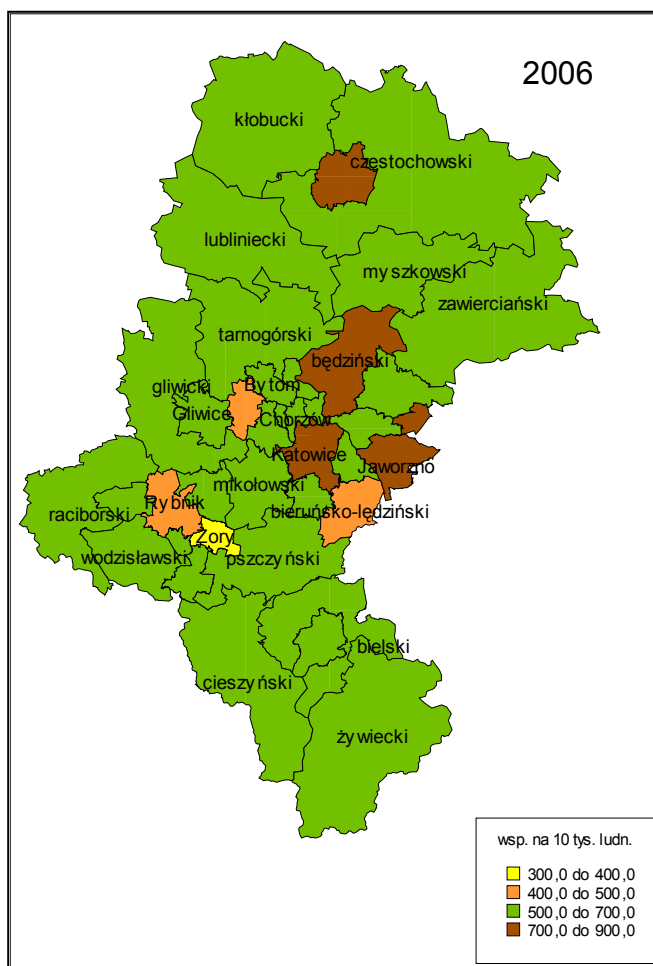
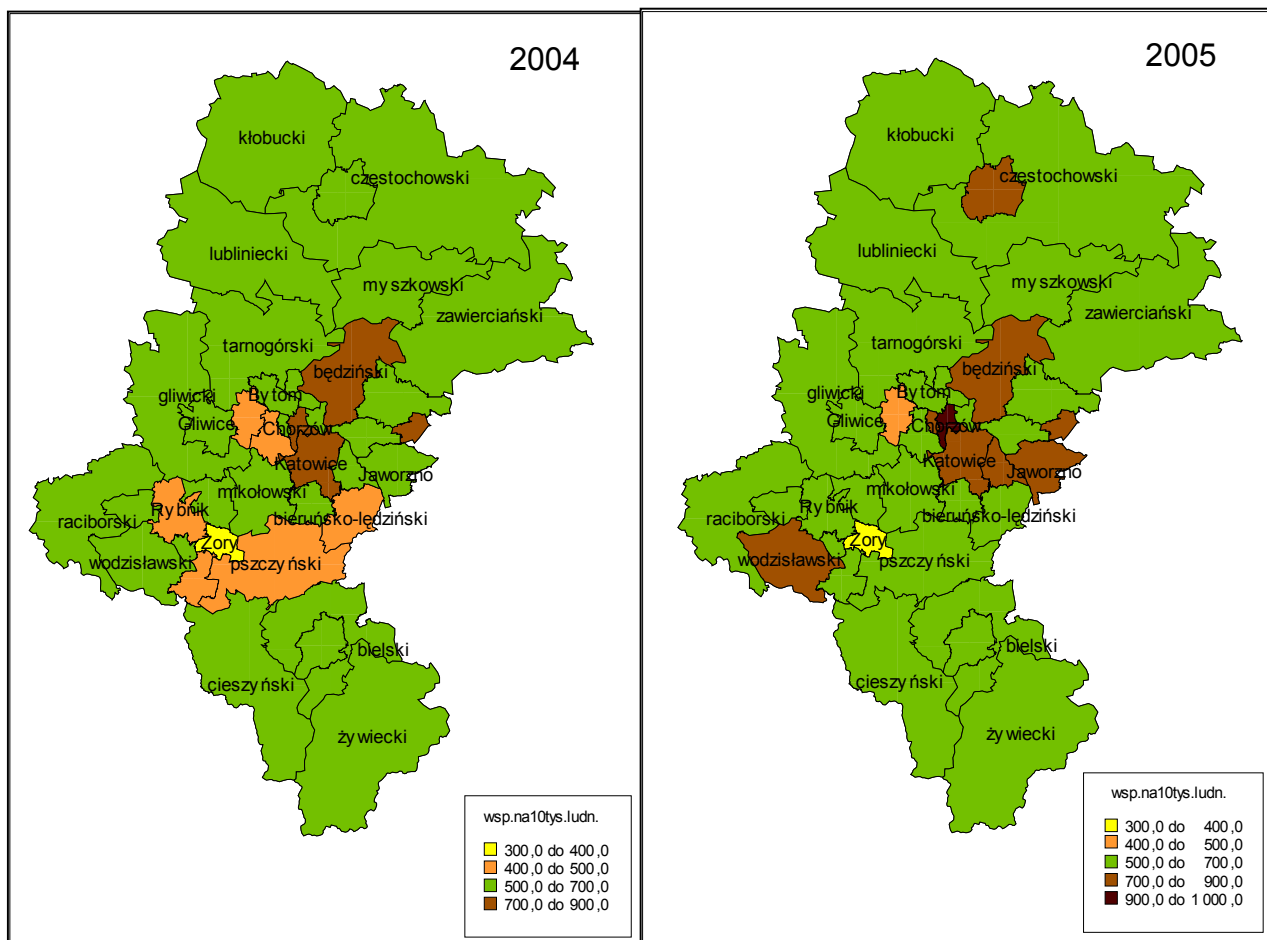
	2003 rok		2004 rok		2005 rok		2006 rok	
	liczby bezwzględne	współczynnik	liczby bezwzględne	współczynnik	liczby bezwzględne	współczynnik	liczby bezwzględne	współczynnik
Powiaty oraz miasta na prawach powiatu	274965	541.3	284511	605.2	304144	649.1	294662	628.8
Powiat Będziński	11027	673.4	11453	757.0	11636	768.6	11733	775.0
Powiat Bielski	8328	404.1	8058	539.5	8381	557.7	8199	545.6
Powiat Cieszyński	10286	496.7	9976	585.4	10761	629.6	10424	609.9
Powiat Częstochowski	7146	453.5	7512	561.1	8058	602.6	7843	586.5
Powiat Gliwicki	6595	488.0	7174	620.2	7747	672.6	7528	653.6
Powiat Kłobucki	5235	456.4	5579	657.6	5859	691.2	5537	653.2
Powiat Lubliniecki	4255	492.5	4335	564.2	4495	586.1	4134	539.0
Powiat Mikołowski	5193	574.3	5595	617.0	5902	649.6	5866	645.7
Powiat Myszkowski	3927	414.0	4097	568.4	4424	616.8	4147	578.2
Powiat Pszczyński	4667	305.0	5168	496.3	5380	515.0	5401	517.0
Powiat Raciborski	5353	406.5	5727	508.7	6082	543.0	6232	556.4
Powiat Rybnicki	4118	360.9	4202	572.1	4682	637.3	4288	583.6
Powiat Tarnogórski	8251	594.4	8577	618.9	9108	658.9	8877	642.2
Powiat Bieruńsko-Lędziński	2504	449.5	2579	462.0	2812	503.9	2711	485.8
Powiat Wodzisławski	9212	593.8	10109	651.7	10948	705.5	10859	699.8
Powiat Zawierciański	7952	471.1	8029	642.8	8015	644.1	8311	667.9
Powiat Żywiecki	8350	560.1	8708	582.7	8969	600.1	8574	573.6
M.Bielsko - Biąta	11561	651.7	11586	654.6	12029	680.1	11853	670.2
M.Bytom	11090	580.4	12139	640.5	11981	637.5	12262	652.4
M.Chorzów	9027	779.2	8813	764.7	10416	908.2	7973	695.2
M.Częstochowa	15976	640.4	17336	698.9	18022	730.0	17375	703.8
M.Dąbrowa Górnicza	6730	512.3	6972	533.1	6984	536.7	7076	543.8
M.Gliwice	10946	543.0	11844	591.1	12413	622.4	12340	618.7
M.Jastrzębie Zdrój	4443	460.5	4786	498.5	5503	576.3	5465	572.4
M.Jaworzno	5970	617.4	6454	669.0	6961	723.5	6938	721.1
M.Katowice	23686	734.9	25249	789.3	26695	841.5	25678	809.5
M.Mysłowice	4400	584.4	5041	669.8	5322	707.9	5220	694.3
M.Piekary Śląskie	3887	644.2	3948	658.2	4156	696.4	4048	678.3
M.Ruda Śląska	8029	541.2	6359	431.4	9083	619.7	8825	602.1
M.Rybnik	7161	503.3	6576	463.9	7808	551.5	6971	492.4
M.Siemianowice Śląskie	3913	532.1	4121	563.3	4780	657.6	4618	635.3
M.Sosnowiec	14594	634.6	15150	663.9	15679	693.7	14758	652.9
M.Świętochłowice	3273	584.2	3523	632.9	3887	702.6	3453	624.1
M.Tychy	7066	534.7	7439	565.5	7742	590.3	7633	582.0
M.Zabrze	8775	453.1	8177	424.7	9092	475.4	9052	473.3
M.Żory	2039	322.2	2120	336.7	2332	371.0	2460	391.4

Na przestrzeni lat 2003 – 2005 obserwujemy systematyczny wzrost liczby mieszkańców naszego województwa powyżej 60 roku życia hospitalizowanych w szpitalach naszego regionu z 274 965 w 2003 roku na 304 144, natomiast w roku 2006 liczba hospitalizowanych nieznacznie spadła na 294 662.

Najwyższy współczynnik hospitalizacji mieszkańców województwa śląskiego powyżej 60 roku życia liczony na 10 tys. mieszkańców w 2006 roku jest w miastach: Katowice (809,5), Jaworzno (721,1), Częstochowa (703,8) oraz w powiatach: będziński (775,0), wodzisławski (699,8) i zawierciański (667,9).

Najniższy współczynnik hospitalizacji jest w miastach: Żory (391,4), Zabrze (473,3), Rybnik (492,4) oraz w powiatach: bieruńsko – lędziński (485,8), pszczyński (517,0) i lubliniecki (539,0).

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA HOSPITALIZOWANI
W SZPITALACH WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2004 – 2006**

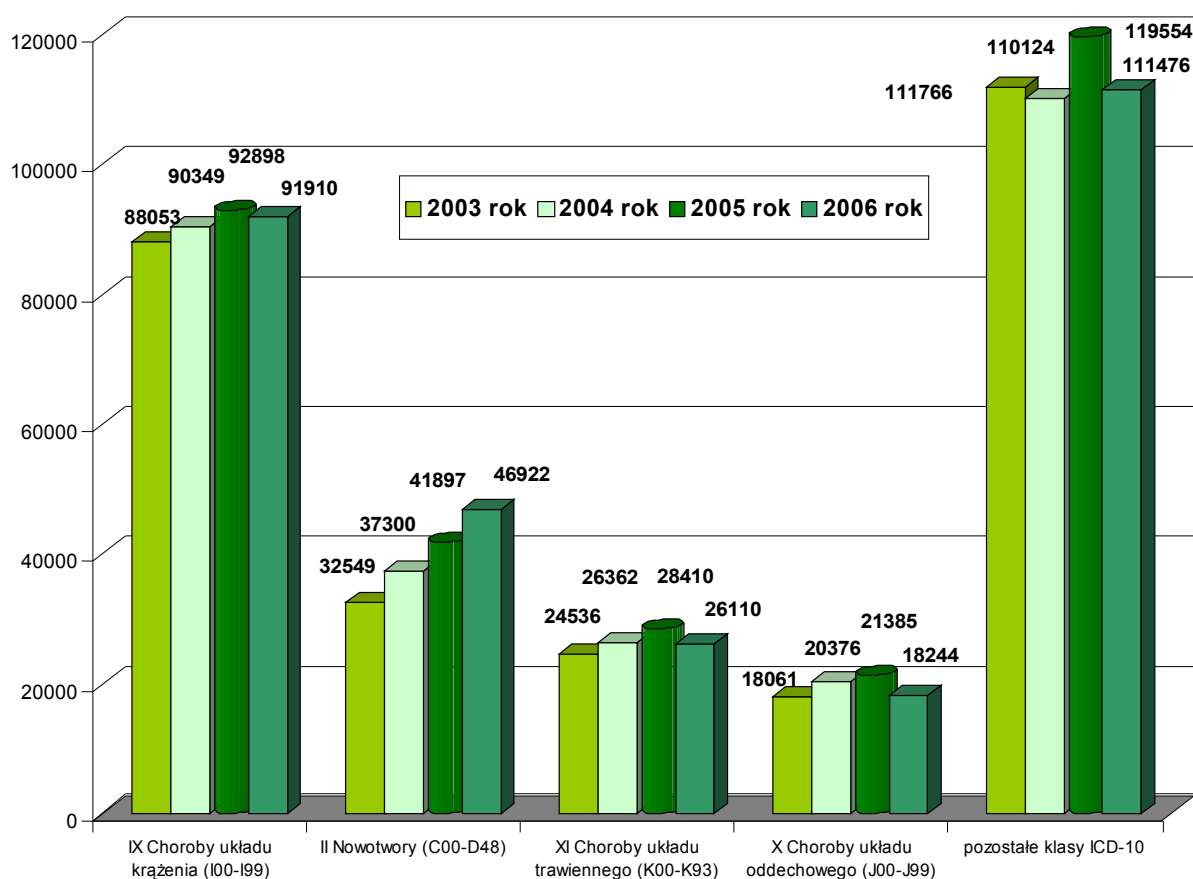
**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO W WIEKU 60 LAT I WIĘCEJ HOSPITALIZOWANI
W SZPITALACH NASZEGO REGIONU W LATACH 2003 – 2006**

	2003 rok	2004 rok	2005 rok	2006 rok
Rozpoznanie zasadnicze	274965	284511	304144	294662
I Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00-B99)	2703	2694	2660	2953
II Nowotwory (C00-D48)	32549	37300	41897	46922
III Choroby krwi i narz. krwiotwórczych (D50-D89)	1814	2034	2387	2307
IV Zaburzenia w ydz. w ew. ,st.odżyw. i przem.met. (E00-E90)	7237	7397	8288	8179
V Zaburzenia psychiczne i zab.zachowania (F00-F99)	1304	981	1186	1034
VI Choroby układu nerwowego (G00-G99)	7685	7790	8693	8646
VII Choroby oka i przydatków oka (H00-H59)	18606	17727	18697	17076
VIII Choroby ucha i wrostka sutkowatego (H60-H95)	689	884	964	1001
IX Choroby układu krążenia (I00-I99)	88053	90349	92898	91910
X Choroby układu oddechowego (J00-J99)	18061	20376	21385	18244
XI Choroby układu trawiennego (K00-K93)	24536	26362	28410	26110
XII Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	3013	3062	3260	3189
XIII Ch.ukł.kostno-stawowego,mięsn.i tk.łącznej (M00-M99)	15787	13321	14051	13909
XIV Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N99)	14617	16897	18712	18173
XVII Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia (Q00-Q99)	150	107	137	100
XVIII Objawy, cechy chorobowe (R00-R99)	5209	5698	6529	6611
XIX Urazy, zatrucia i inne określone skutki (S00-T98)	11330	12329	12628	13140
XXI Czynniki wpływające na stan zdrowia (Z00-Z99)	21622	19203	21362	15158

Wśród hospitalizowanych dominują rozpoznania z grupy: chorób układu krążenia, nowotworów i chorób układu trawiennego.

Rozpoznania z rozdziału chorób układu krążenia stanowią aż 31 % wszystkich rozpoznań hospitalizowanych mieszkańców powyżej 60 roku życia, nowotwory 12%, a choroby układu trawiennego 9%.

**NAJCZĘSTSZE PRZYCZYNY HOSPITALIZACJI (WG KLAS ICD-10) MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO
POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA W SZPITALACH NASZEGO REGIONU W LATACH 2003 - 2006**

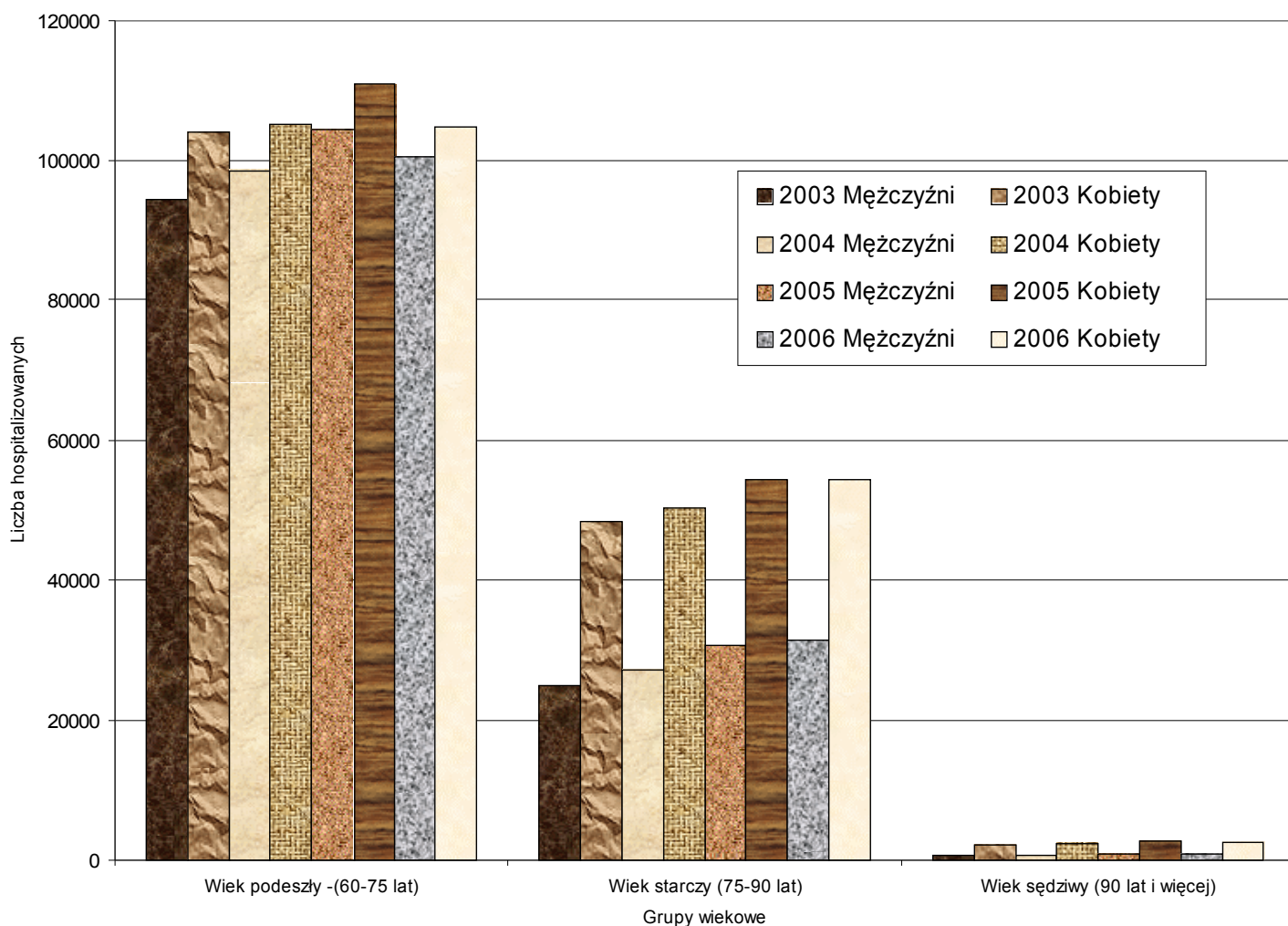

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA HOSPITALIZOWANI W SZPITALACH
WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2006
(wg grup wiekowych i płci pacjenta)**

Grupy wiekowe	2003 rok			2004 rok			2005 rok			2006 rok		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Grupy wiekowe	274965	120224	154741	284511	126522	157989	304144	136045	168099	294662	132853	161809
Wiek podeszły (60-75 lat)	198668	94520	104148	203853	98583	105270	215329	104359	110970	205310	100469	104841
Wiek starczy (75-90 lat)	73364	24953	48411	77598	27215	50383	85153	30804	54349	85773	31490	54283
Wiek sędziwy (90 lat i więcej)	2933	751	2182	3060	724	2336	3662	882	2780	3579	894	2685

Analizując hospitalizacje mieszkańców naszego regionu powyżej 60 roku życia na przestrzeni lat 2003 – 2006, z podziałem na płeć obserwujemy, że więcej hospitalizowanych jest kobiet. Zjawisko to związane jest z dłuższym przeciętnym dalszym trwaniem życia kobiet oraz z nadwyżką liczby kobiet nad liczbą mężczyzn.

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA HOSPITALIZOWANI
W SZPITALACH WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2006 (wg grup wiekowych i płci pacjenta)**

**ZGONY MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 LAT W SZPITALACH WOJ. ŚLĄSKIEGO
W LATACH 2003 - 2006 (wg bezpośredniej przyczyny zgonu)**

	2003 rok	2004 rok	2005 rok	2006 rok
Bezpośrednia przyczyna zgonu	17281	16440	17563	16743
I Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00-B99)	196	173	167	144
II Nowotwory (C00-D48)	967	817	815	723
III Choroby krwi i narz. krwiotwórczych (D50-D89)	30	43	33	24
IV Zaburzenia wydz. wew., st. odżyw. i przem. met. (E00-E90)	101	90	95	88
V Zaburzenia psychiczne i zab. zachowania (F00-F99)	10	8	5	6
VI Choroby układu nerwowego (G00-G99)	387	320	355	302
IX Choroby układu krążenia (I00-I99)	8997	8830	9161	9014
X Choroby układu oddechowego (J00-J99)	1394	1319	1390	1258
XI Choroby układu trawiennego (K00-K93)	430	380	435	334
XII Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	2	3	3	5
XIII Ch. ukł. kostno-stawowego, mięśn. i tk. łącznej (M00-M99)	3	4	2	3
XIV Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N99)	168	159	145	157
XVII Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia (Q00-Q99)	0	3	1	0
XVIII Objawy, cechy chorobowe (R00-R99)	4538	4256	4948	4674
XIX Urazy, zatrucia i inne określone skutki (S00-T98)	58	35	5	5
XXI Czynniki wpływające na stan zdrowia (Z00-Z99)	0	0	3	6

Dominują zgony z powodu chorób układu krążenia, i tak w roku 2003 liczba zgonów wynosiła 8997, natomiast w 2006 roku 9014.

**ZGONY MIESZKAŃCÓW WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA W SZPITALACH
WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2006
(wg najczęstszych bezpośrednich przyczyn zgonu)**

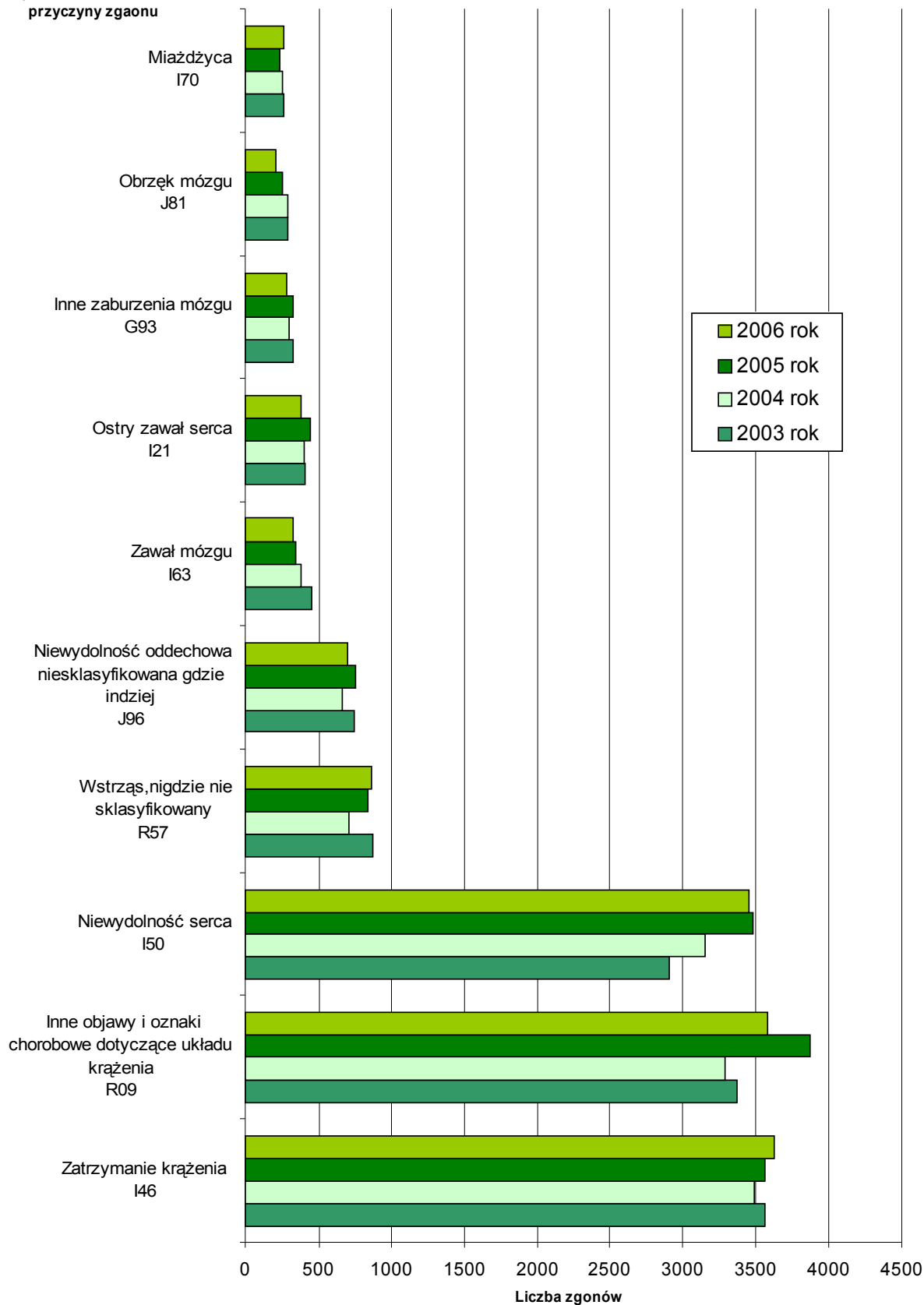
	2003 rok	2004 rok	2005 rok	2006 rok
Bezpośrednia przyczyna zgonu	17281	16440	17563	16743
I46 Zatrzymanie krążenia	3561	3493	3566	3623
R09 Inne objawy i oznaki chorobowe dotyczące układu krążenia	3368	3286	3867	3581
I50 Niewydolność serca	2909	3148	3482	3452
R57 Wstrząs, nigdzie nie sklasyfikowany	874	713	828	866
J96 Niewydolność oddechowa niesklasyfikowana gdzie indziej	749	662	752	699
I63 Zawał mózgu	455	386	346	326
I21 Ostry zawał serca	413	400	446	379
G93 Inne zaburzenia mózgu	331	297	326	273
J81 Obrzęk mózgu	288	296	257	211
I70 Miażdżycyca	268	251	240	265
Pozostałe przyczyny zgonu	4065	3508	3453	3068

Systematycznie wzrasta na przestrzeni lat 2003 – 2006 liczba zgonów z powodu bezpośredniej przyczyny zgonu m.in.:

- ◆ I46 – zatrzymanie krążenia – wzrost z 3541 w 2003 roku na 3623 w 2006 roku,
- ◆ R09 – inne objawy i oznaki chorobowe dotyczące układu krążenia – wzrost z 3368 w 2003 roku na 3581 w 2006 roku,
- ◆ I50 - niewydolność serca – wzrost z 2909 w 2003 na 3452 w 2006 roku

**MIESZKAŃCY WOJ. ŚLĄSKIEGO POWYŻEJ 60 ROKU ŻYCIA ZMARLI W SZPITALACH
WOJ. ŚLĄSKIEGO W LATACH 2003 - 2006 (wg najczęstszych bezpośrednich przyczyn zgonu)**

Wybrane bezpośrednie przyczyny zgaonu

Długości życia, które stało się jednym z największych osiągnięć współczesnego świata musi towarzyszyć stała możliwość poprawy zdrowia, uczestnictwa w życiu społecznym i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Wnioski:

- ◆ wskutek obserwowanego starzenia się społeczeństwa na przestrzeni lat 2003 – 2005 wzrasta liczba mieszkańców województwa śląskiego powyżej 60 roku życia hospitalizowanych w szpitalach naszego regionu,
- ◆ w roku 2006 obserwujemy nieznaczny spadek liczby mieszkańców hospitalizowanych w przedziale wiekowym powyżej 60 roku życia,
- ◆ analizując hospitalizacje wg klas ICD -10 w okresie 2003 – 2006 obserwujemy systematyczny wzrost liczby hospitalizowanych z powodu nowotworów,
- ◆ najczęstsze przyczyny hospitalizacji to rozpoznania z grupy: chorób układu krążenia, nowotworów, układu trawiennego i układu oddechowego,
- ◆ więcej hospitalizowanych jest kobiet w wieku podeszłym, starym i sędziwym,
- ◆ dominują zgony z rozdziału chorób układu krążenia, szczególnie zatrzymanie krążenia (**I46**), niewydolność serca (**I50**), zawał mózgu (**I63**), zawał serca (**I21**) i miażdżyca (**I70**).

Osoby starsze boją się nie tylko chorób i niepełnosprawności, ale także osamotnienia i nietolerancji, gdyż w dzisiejszych czasach panuje "kult młodości". Wiadomym jest, że wraz z wiekiem człowiek słabnie. Ma to swój negatywny skutek nie tylko dla osoby starzejącej się. Jest to dla niej samej zagrożenie ze względu na osoby i przedmioty ją otaczające, gdyż może ona stać się potencjalną ofiarą napaści, kradzieży, itp. oraz nie radzić sobie z niektórymi czynnościami wymagającymi użycia większej siły.

W miarę przybywania lat potrzeby człowieka się zmieniają, gdyż zmienia się perspektywa życiowa. Z jednej strony ogromnej wagi nabierają:

- ◆ banalne sprawy dnia codziennego, z którymi starszy człowiek boryka się z coraz większymi trudnościami na skutek postępującej słabości własnego organizmu, a z drugiej strony ambicje i motywacje, które kierowały zachowaniem i dążeniami w latach wcześniejszych, odchodzą powoli w cień,
- ◆ pojawia się refleksja dotycząca przeszłości,
- ◆ coraz częściej myśli się o przyszłości i końcu własnego życia,
- ◆ pojawiają się smutek i strach.

Olbrzymie znaczenie ma proces edukacji dla dobrego przeżywania starości, w szczególności motywowanie ludzi do aktywności: tak fizycznej, jak i intelektualnej.

DEFINICJE dotyczące wieku podeszłego

Starość i starzenie się – to pojęcia, które nie zostały jeszcze jednoznacznie zdefiniowane, zarówno przez nauki biologiczne, jak i społeczne,

Starość - zjawisko, faza życiowa,

Starzenie się - jest procesem,

Starość jako etap - stan w życiu człowieka, ma charakter statyczny,

Starzenie się - traktowane jako proces rozwojowy jest zjawiskiem dynamicznym.

Starzenie się zależy od sposobu i warunków życia. Odmienne będzie przebiegało u mężczyzn i kobiet, inaczej na wsi i w mieście.

Światowa Organizacja Zdrowia (**WHO**), za początek starości uznaje 60 rok życia.

Wyróżnia w niej trzy zasadnicze etapy:

- od 60 – 75 r. życia – wiek podeszły (tzw. wczesna starość),
- od 75 – 90 r. Życia – wiek starczy (tzw. późna starość),
- 90 r. życia i powyżej – wiek sędziwy (tzw. długowieczność).

Cechy starości:

- znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym,
- postępujące ograniczenie samodzielności życiowej,
- stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Czynniki ryzyka, które prowadzą do przyspieszenia procesów starzenia to:

- spadek aktywności fizycznej,
- niewłaściwe odżywianie,
- używki (alkohol, nikotyna, kofeina),
- przeciążenie centralnego układu nerwowego,
- zmiana środowiska,
- izolacja społeczna,
- niedostatek rekreacji,
- tzw. brak przygotowania do starości (wypieranie ze świadomości faktu, że każdy musi się kiedyś zestarzeć).